

і працівників бібліотеки. Так організується дозвілля членів клубу, покращуються знання, обмін досвідом.

Одним з цікавих заходів є «Четвергові посиденьки». Почалася практика цього діалогу з двох читачів, які, вибравши собі книги для читання, хотіли ще й обговорити певні проблеми, поділитися своїми думками про наше сьогодення. На сьогодні вже вісім осіб, щочетверга протягом однієї-двох годин, спілкуються в стінах бібліотеки, обмінюються своїми враженнями про прочитані книги, розповідають один одному про своїх близьких і просто відпочивають.

Взявши напрямок діяльності на патріотичність, бібліотека запропонувала читачам прочитати книги відомих українських письменників: Любо Дереша, Марії Матіос, Василя Шкляра, Люко Дашвара, Сергія Жадана. Хочеться зауважити, що більшість хоч і не дуже полюбляє читати книжки українською мовою, але відмов не було. І відгуки про прочитані книги були в більшості позитивні, навіть просили ще книги запропонованих авторів, і рекламували прочитане своїм друзям, знайомим.

Згідно з Державною цільовою національно-культурною програмою створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека-XXI», вдосконалився рівень технічного оснащення бібліотеки імені Некрасова [5]. На сьогодні технічне оснащення бібліотеки складається з 3 комп'ютерів, один з яких підключений до мережі Інтернет, та 3 одиниць копіювально-розмножувальної техніки. Це дає змогу розширити послуги, які бібліотека надає своїм користувачам (ксерокопіювання бібліотечних документів, користування комп'ютером). За допомогою комп'ютера здійснюється музичний супровід різних заходів, показуємо презентації. Працівники бібліотеки надають допомогу людям літнього віку, спрямовану на залучення їх до світу сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, активну участь у житті суспільства, підвищення якості життя. Програма занять за допомогою наявних у бібліотеці інформаційних ресурсів (Інтернет, самовчителі по роботі з комп'ютером), складалася зі знайомства користувачів з операційною системою «Windows», з основами роботи в текстовому редакторі Word, пошуком інформації в Інтернеті, з роботою в електронній пошті, соціальних мережах.

Також користувачам надається така допомога, як реєстрація на сайтах комунальних підприємств міста: «Приазовські електричні мережі (ПЕС) ВАТ «Донецькобленерго2», «КП МПУ ВКГ Водоканал», «Служба Азовгаз».

На сьогодні бібліотека залишається чи не єдиним безкоштовним джерелом одержання інформації, місцем самоосвіти, інтелектуального відпочинку, активного спілкування і творчого розвитку людини. Анкетування відвідувачів, з одного боку, та вдосконалення професійної майстерності працівників, з іншого, дозволяють коригувати зміст бібліотечного обслуговування відповідно до потреб мешканців селища, що сприяє популяризації знань як головному чиннику формування необхідного сьогодні рівня інформаційної культури населення.

Література

1. Про бібліотеки і бібліотечну справу [Текст]: Закон України // ВВР, 2009, N 39, ст.557.
2. Центральна міська бібліотека ім. В.Г. Короленка: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.marlibrary.com.ua/index.php?menu=history>.
3. План-звіт бібліотеки імені М.О.Некрасова за 2015 рік.
4. Статут комунальної установи «Централізована бібліотечна система для дорослих».
5. Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека – XXI»: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2011 № 956.

УДК 025.2 (043)

Ковтуненко Н. А.

ОБНОВЛЕНИЕ БИБЛИОТЕЧНЫХ ФОНДОВ КАК УСЛОВИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИХ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ

Динамичное изменение информационных потребностей читателей, опережает развитие фондов, вызывая противоречия между имеющимися фондами библиотек и их использованием. Преодолению этих противоречий и созданию качественно более совершенных фондов служит процесс их обновления, обеспечивающий приведение состава фондов в соответствии с потребностями читателей. Следовательно, обновление библиотечных фондов, наряду с другими факторами, является важнейшим условием их эффективного использования.

Проблема обновления фондов стоит остро для любых библиотек, особенно это наиболее актуально для научных библиотек, так как направлено на удовлетворение образовательных и научных потребностей студентов, аспирантов, профессорско-преподавательского состава.

Термин «обновление фонда» в библиотечном деле введено в оборот начале XX века Б.Б. Веселовским и Д.А. Балаки. Изучать понятия «обновление библиотечных фондов» как итогового

процесса комплектования фондов в своих работах продолжили Ю.В. Григорьева, Ю.Н. Столярова, В.И. Терешина, Ю.А. Гриханова, Э.Н. Должикова, В.В. Шилова, Н.И. Филиппенко и др.

Обновление фонда - это изменение содержания и хронологического состава фонда в процессе его формирования за счет поступления новых документов и исключения утративших читательский спрос, имеющих излишнюю экзemplарность и непрофильных [1, с. 78-79]. Одна из характеристик процесса обновления - обновляемость фонда, показатель степени обновления фонда в течение анализируемого периода, который определяется по формуле:

$$H = \Pi / \Phi * 100\%$$

Рис. 1. Формула обновления библиотечного фонда

Согласно представленной формуле: Π - объем поступлений за анализируемый период; Φ - объем фонда на конец анализируемого периода; H - обновляемость фонда [4]. Полученный таким образом показатель характеризует процент обновления фонда за анализируемый период.

Несмотря на то, что в фондоведении разработано несколько формул, авторами которых являются Э.Н. Должиков, В.В. Шилов, И.В. Эйдемиллер, В.И. Терешин, часто используют показатель обновления фонда, определяемый по формуле, разработанной Э.Н. Должиковым и представляет собой процентное отношение объема поступивших документов к общему объему фонда на конец исследуемого периода [5].

В практической деятельности важным аспектом является не только теоретические расчеты формулы, по которой определяется обновление фонда, но и количественное значение этого показателя, а именно, сколько документов ежегодно должно поступать в фонд библиотеки и за какой он должен быть обновлен.

Согласно разработанным рекомендациям по нормативам ежегодного поступления и выбытия литературы РНБ. Объем поступлений новой литературы должен составлять 10 % к фонду, объем выбытия - 8 % к фонду [3].

На практике, проводя анализ обновления фонда, публичные библиотеки пользуются нормами ИФЛА (Международной Федерации библиотечных ассоциаций и учреждений). Считается, что фонд публичной библиотеки должен полностью обновляться за 10 лет; в нем должны присутствовать 10% книг, изданных за последние 2 года, и 30 - 40% книг, изданных за последние 5 лет. Исходя из этого в фонде библиотеки должно быть 5% новинок текущего года [2]. Научные библиотеки в работе используют формулу Э.Н. Должикова и нормы обновления РНБ, согласно которым объем поступлений новой литературы должен составлять 10 % к фонду.

Таким образом, обновление фонда является важнейший аргумент и критерий оценки библиотечного фонда. Показатель обновления нужен для принятия верного решения при формировании, организации и функционировании библиотечных фондов.

Литература

1. Библиотечное дело: Терминологический словарь / РГБ. 3-е значит. перераб. и доп. изд. – М., 1997. – 168 с.
2. Коваленко Н.И. Обновление фондов. Методы оценки и расчета / Н.И. Коваленко // Научные и технические библиотеки. - 2002. - №5. - С.17-25.
3. Справочник библиотекаря / Науч. ред. А.Н. Ванеев, В.А. Минкина. – СПб.: Профессия, 2002. – 448 с.
4. Шилов В.В. Библиотечный фонд: обновление, обновляемость, обновленность [Электронный ресурс] / В.В. Шилов. – Режим доступа: http://www.gpntb.ru/win/ntb/ntb2000/9/f09_05.html
5. Филиппенко Н.И. Обновление библиотечных фондов как условие эффективности их использования: Автореферат канд. пед. наук [Электронный ресурс] / Н.И. Филиппенко. – Режим доступа: <http://search.rsl.ru/ru/record/01000060363>

УДК 027(477)«15/17»(043)

Луханіна І. А.

ДІЯЛЬНІСТЬ БРАТСЬКИХ БІБЛІОТЕК В УКРАЇНІ В XVI–XVII СТ.

Історія книги, книжкової справи та бібліотек є невід'ємною частиною загальної історії вітчизняної культури; вона допомагає скласти цілісне уявлення про духовну спадщину українського народу.

Важливою складовою історії книгозбірень в Україні є їхнє становлення та розвиток у релігійно-національних об'єднаннях українських міщан і дрібної шляхти, які під назвою «братства» діяли у другій половині XVI–XVII ст. у Львові, Луцьку, Києві, Острозі та інших містах. Братства відкривали православні храми, що мали ставропігію, шпитали, засновували школи, утримували друкарні, розповсюджували релігійні та загальноосвітні книги.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

ДЕБЮТ

*Збірник тез доповідей студентів
історичного факультету*

Маріуполь – 2017

ББК 94 я 43
УДК 08 (063)

Дебют: Збірник тез доповідей студентів історичного факультету МДУ за результатами участі у Декаді студентської науки 2017 / За заг. ред. д.політ.н., проф. К.В. Балабанова, д.е.н., проф. О.В. Булатової. – Маріуполь, 2017. – 151 с.

Редакційна колегія: д.і.н., професор В.Ф. Лисак, к.і.н., доцент І.О. Петрова, к.н.соц.ком., доцент В.О. Кудлай, д.і.н., професор В.М. Романцов, к.політ.н., доцент М.В. Булик, к.політ.н., доцент О.Л. Гільченко, к.і.н., доцент Ю.В. Рябуха, к.політ.н., доцент К.А. Трима, к.і.н., доцент О.С. Цибулько

Матеріали збірника висвітлюють результати науково-дослідної роботи студентів МДУ, які присвячені питанням історії, міжнародних відносин, політології, документознавства, філософії, соціології тощо.

Рекомендовано до друку та поширення мережею Інтернет Радою молодих вчених Маріупольського державного університету

Протокол № 2 від 31.01.2017.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.